

Men der er en anden Ting, jeg vil have Lov at sige, og det er dette, at det ærede Medlem vil i 1909 netop det, som Venstre *ikke* vilde i 1876. Ærede Medlemmer ville kunne huske, hvad det var, der forelaa i 1876. Der forelaa et Forslag fra daværende Krigsminister Haffner, som blandt andet gik ud paa en Udvidelse af Københavns Befæstning mod Søsiden — ærede Medlemmer erindre alle Middelgrundsfortet; det fandtes paa dette Forslag — og endvidere en Forstærkning af Københavns Søbefæstning. Der fandtes adskilligt mere paa dette Forslag, men jeg nævner dette, fordi det ogsaa blandt andet findes paa det Forslag, som det ærede Medlem gaar ind paa nu. Men der fandtes ikke noget med Hensyn til Københavns Landbefæstning. Der blev nedsat et Udvalg om Sagen, og i dette bestod Flertallet af Berg, Berntsen, Bojsen, Clausager, Holm, N. Jensen, Kjær og S. Petersen. Og dette Venstreflertal kunde ikke gaa ind paa de Krav, der stilledes fra Ministeriet Estrups Side, idet man beholdt sig til nogle Udtalelser, man havde fremsat i den Betænkning, man havde afgivet forrige Aar, den 15. Marts 1875, i hvilken man kort og klart tog Afstand fra Københavns Søbefæstning, udtalte sig mod ved Anlæg af saadanne faste Forter at gøre København til vor Centralbefæstning. Endvidere udtalte man i denne Betænkning, at Anvendelsen af saa betydelige Summer til faste Anlæg ved København i alt for høj Grad vilde binde Forsvaret til denne By og tillige drage flere betydelige Anlæg efter sig. Det var Udvalgets Stilling i 1876, og Folketinget fulgte sit Udvalg, kunde ikke gaa med, gik imod de Forslag, som var stillede fra Regeringens Side. Hvad blev saa Følgen? Det blev den, at Folketinget blev opløst, og i det kgl. aabne Brev, hvorved Folketinget blev opløst, skrives det udtrykkeligt, at den vigtigste Grund til, at Folketinget opløstes, er den, at Folketingets Flertal var gaaet mod Forslaget om Københavns Søbefæstning. Saa klart og tydeligt ligger det for os, at man gik imod. Vi fik de nye Valg, Valgene af 25. April 1876, der blev Venstres største Valgsejr. Saa kom Rigsdagen ind igen; man forelagde de samme Forslag for Folketinget igen, men Folketinget vedtog at forkaste dem ved en Overgang til Dagsordenen. Det var Venstres Stilling i 1876 til Spørgsmaalet om Københavns Søbefæstning; det kan man ikke komme udenom, og derfor skal det ikke staa uimodsagt, naar de Herrer nu

ville prøve paa at jævnføre det Standpunkt, de nu have indtaget, med Venstres Stilling i 1876.

Ja, jeg ved, at det ærede Medlem fra Ringkøbing mener, at saa kan han dog tage afdøde Bergs Stilling til de store Kanoner i 1879 til Indtægt. Det ærede Medlem fra Ringkøbing sagde forleden Dag, at naar Berg gik ind paa at bevilge de 6 35,5 cm. store Kanoner, var det et Bevis paa, at han vilde være med til Københavns Søbefæstning. Men det er ikke rigtigt, og jeg kan bevise, at det ikke er rigtigt. Under Debatten om de store Kanoner sagde Holstein-Ledreborg nemlig akkurat det samme, som det ærede Medlem fra Ringkøbing har sagt nu. Men da Holstein-Ledreborg havde sagt dette, tog Berg Ordet den 5. April 1879 og sagde: „Jeg forstaar, som sagt, ikke denne Logik, men jeg vil sige, at vi, der ere imod de nye faste Værker omkring København ikke blot fra et finansielt Standpunkt, men ogsaa fra et politisk Standpunkt — det skal jeg ikke komme nærmere ind paa her —, vi mene, at en Bevilling af disse 6 Kanoner egentlig er en Protest imod de nye faste Forter.“ Se, det var Bergs egen Stilling til de nye faste Forter. Den tror jeg, at det ærede Medlem fra Ringkøbing gør bedst i at lade staa, jeg tror ikke, han skal rokke ved den. Derfor tror jeg, det ærede Medlem fra Ringkøbing ikke har mere Ret, end Grev Holstein-Ledreborg havde den Gang, naar han anførte Bergs Stilling til de 6 store Kanoner som Vidnesbyrd om, at Berg vilde være med til Anlæg af nye faste Søforter ved København. Jeg forstaar godt, at det ærede Medlem fra Ringkøbing gør Forsøg paa at dække sig bag Bergs brede Ryg, men jeg tror ikke, det er den Ryg, det ærede Medlem skal dække sig bag ved, jeg tror, han snarere skal se at finde en anden Ryg at dække sig bag — skulle vi f. Eks. sige: Tuxens eller Bahnsons? Det passer vistnok bedre.

Formanden: Er det ærede Medlem nær ved Afslutningen af sit Foredrag?

Slengerik: Ja, jeg har ikke meget tilbage, men det vil dog nok tage en halv Snes Minutter.

Formanden: Jeg skal da afbryde Forhandlingerne for i Dag.

Ved Skrivelse af Dags Dato oversender Landstingets Formand: